

Ako hovoriť s učiteľom

(Metodický list pre rodičov)

Polročné vysvedčenie už poznáme. Z dobrých známok sme mali radosť, ale tie zlé, tie nepotešili. Možno aj u vás odzneli takéto vety: „Prečo si si tú známku neopravil? Ja som si chcel známku opraviť, ale ona ma už nevyvolala. Sedí na mne. To je ťava!“ – takto a podobne odznejú rozhovory rodičov s deťmi a často i s vulgárnejšími nadávkami, ktoré si deti veľmi rýchlo osvoja a bez zábran nimi častujú učiteľov v škole.

Podľa postojov ku škole možno rozdeliť rodičov do skupín:

1. **Rodičia bezproblémových detí** s výborným prospechom – s učiteľmi komunikujú pravidelne, pomáhajú škole.
2. **Rodičia, ktorí vynaložia značné úsilie** pri príprave dieťaťa na vyučovanie, aby dosahovalo dobrý prospech. Pravidelne navštevujú triedne i celoškolské rady i vyučujúcich podľa potreby a sú ochotní škole pomáhať.
3. **Rodičia žiakov so slabším prospechom:**
 - a) pravidelne sa zúčastňujú triednych aktívov rady rodičov, slušnou formou s učiteľmi komunikujú, ale pri príprave na vyučovanie nevedia deťom pomôcť;
 - b) nezúčastňujú sa triednych aktívov, nekomunikujú s učiteľmi a väčšinou majú i na svoje školské roky zlé spomienky.
4. **Rodičia najproblémovjších žiakov** sa nezaujímajú o triedne aktívy a sú takmer vždy tiež problémoví ako ich deti. Ak sa rozhodnú s učiteľom komunikovať, robia to arogantne a často sa učiteľovi vyhrážajú fyzickým napadnutím.

Do ktorej skupiny by ste zaradili seba?

Ako reagovať, keď vás známka na vysvedčení mrzí?

Určite je vždy potrebné navštíviť učiteľa a zistiť dôvody, pre ktoré známku dal. Ak **začneme rozhovor podráždene**, zvyšujeme hlas, obviňujeme z neúspechu dieťaťa učiteľa a neprijmeme jeho názor, ale prejdeme do útoku – **naša návšteva v škole bola zbytočná**.

Kedy je rozhovor úspešný?

1. Pokojná atmosféra a vzájomná úcta.
2. Úprimný záujem o dieťa – obojstranne.
3. Zhoda v názore ako dieťaťu pomôcť.
4. Ochota spolupracovať s učiteľom a prijať jeho rady.
5. Rešpektovanie skúseností učiteľa v práci s dieťaťom.
6. Dohovor o spoločnom postupe a kontrole dosiahnutých výsledkov. Učiteľ môže navrhnúť ako majú rodičia organizovať prípravu dieťaťa na vyučovanie, ktoré časti učiva sa musí doučiť, za aký čas a kedy ho učiteľ vyskúša.

Nezabudnite! Dieťaťu pomôžete, ak učiteľ zistí, že si ho vážite a spolupráca s vami sa javí veľmi seriózne. Nestačí však urobiť len dojem, ale v príprave dieťaťa treba podľa pokynov pokračovať a vydržať dovtedy, kým sa úspechy ustália.

Čo ak je učiteľ neprístupný a používa aj nevhodné metódy?

V tomto prípade treba získať od viacerých detí hodnoverné poznatky o probléme dieťaťa a **dohovoriť si s učiteľom stretnutie**. Ak je problém vypuklejší, je vhodné, aby išli na stretnutie obidvaja rodičia. Mali by si premyslieť ako budú postupovať. Rozhovor musí byť v medziach slušnosti. Najprv treba uviesť, že rodičia sa pre tento krok rozhodli preto, lebo sú presvedčení, že učiteľ ich argumenty pochopí a dieťaťu pomôže.

V hrubých rysoch treba **naznačiť o čo ide**, napr. bojí sa ísť do školy, má zábrany hovoriť nahlas, učivo sa naučí, doma ho vie i zreprodukovať a v škole sa bojí posmechu – nemá odvahu rozprávať – tak znovu dostane zlú známku. Na hlavný problém je možné prejsť otázkou: „Je možné, že by ste pred triedou zosmiešňovali žiaka, ktorý sa zajakáva a má z toho komplexy? Je možné, že ste to urobili viackrát opakovane? Potvrdili nám to viaceré deti z triedy. Bojí sa, nechce hovoriť, radšej dostane zlú známku, ale má stále pocit krivdy.“ Vo vysvetlení bude učiteľ iste tieto fakty minimalizovať, bude sa snažiť dokazovať, že chcel byť vtipný a nemyslel si, že sa to dieťaťa dotkne, ale v ďalších dňoch sa určite tomuto spôsobu vyhne. Požiadajte ho, aby pre zvýšenie sebavedomia niečo urobil, aby mu pomohol zbaviť sa strachu pri odpovediach a tým dosiahnuť aj dobré známky.

Nenechajte dieťa trpieť. Pozor aj na šikanovanie spolužiakmi, niektorí sa k posmechu ochotne pridajú.

Čo ak je učiteľ neprístupný, používa nevhodné metódy a odmietne rozhovor s rodičmi, alebo sa ho zúčastní, ale hneď na začiatku sa rozčúli a odíde?

Nemalo by sa to stať, ale nemožno to vylúčiť. Vtedy treba **požiadat' o stretnutie riaditeľa školy** a jemu predniesť problém. On aj navrhne riešenie. Ak sa ani potom nič nezlepší, dieťa je naďalej v strese a bojí sa učiteľa, potom je potrebná zmena učiteľa a návšteva pedagogicko-psychologickej poradne.

Ako je to dnes v škole?

Mladí učitelia majú často **problémy s disciplínou žiakov**, ktorí skúšajú učiteľa, čo si voči nemu môžu dovoliť. Mnohokrát ho tým vyprovokujú k nevhodnému postupu, najmä počas dozoru cez veľkú prestávku, kde je učiteľ pod veľkým tlakom zodpovednosti za bezpečnosť žiakov. Nevhodné postoje žiakov k nemu a často i vulgárne narážky degradujú jeho autoritu i osobnostne deprimujú. Môže nastať situácia, ktorú nezvládne. Ak k tomu prirátame nízke mzdy, minimálne spoločenské uznanie, väčšinou odíde do iného zamestnania. Zvážte preto, **s kým budete problém riešiť**, či ide o rutinizovaného pedagóga, mladého začínajúceho učiteľa, dôchodcu alebo nekvalifikovaného pracovníka.

Dobré rady:

1. Venujte sa dieťaťu pri príprave na vyučovanie sústavne od začiatku školského roka, rozprávajte sa s ním o jeho problémoch a riešte ich hneď. **Nehasiť iba vtedy, keď už horí.**
2. Pravidelne navštevujte triedne aktívny rady rodičov, ak môžete, **pomáhajte škole.**
3. **Informujte sa priebežne o prospechu dieťaťa** najmä v tých predmetoch, ktoré mu robia ťažkosti.
4. Usilujte sa o **dobrý vzťah s triednym učiteľom**, ktorý je vlastne zástupcom rodičov na škole.
5. **Vždy riešte problém najprv s príslušným učiteľom a až potom sa obracajte so svojimi pripomienkami na ďalších pedagógov a vedenie školy.**

Podľa časopisu KOMPAS, február 2003, s. 42-43.